

Muusikaõpetuse ainekava

Õppe-ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning vastavalt võimetele ühe- ja/või kahehäälses kooris;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab kuulatavat muusikat suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega;
 - 9) väärtustab enese ja teiste loomingut;
- 10) mõistab laulupeo tähendust.

Muusikaõpetus I klassis

Õppetegevus

- 1) ühehäälnine laulmine ja osalemine koolikooris;
- 2) meloodia laulmine käemärkide, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi;
- 3) mänguoskuse omandamine keha- ja rütmipillidel; 4) kuulatud muusikapalade iseloomustamine;
- 5) muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu;
- 6) esinemisjulguse ja -oskuse arendamine;
- 7) muusikalise mõtlemise ja loovuse arendamine kaasamängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise kaudu; 8) õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine.

Õppesisu ja õpitulemused

Laulmine ja hääle arendamine Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
- 4) laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;
- 5) õpib tundma astmeid SO, MI, RA ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.
- 6) omandab kooliastme ühislaulud:
Eesti hümn (F. Pacius), "Mu koduke" (A. Kiiss), „Lapsed, tupp“, „Kevadel" (Juba linnukesed).

Pillimäng Õpilane:

- 1) tunneb rütmipillie;

- 2) kasutab keha- ja rütmipille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- 3) väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

Muusikaline liikumine Õpilane:

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, ja rütmipillidel;
- 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- 3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) tutvub karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
- 2) õpib kirjeldama ning iseloomustama kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit kasutades õpitud oskussõnavara;
- 3) õpib väljendama muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; 4) õpib seostama muusikapala selle autoritega;
- 5) õpib eristama kuuldeliselt laulu- ja pillimuusikat.

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

Õpilane:

- 1) omandab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendused ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: TA, TI-TI, TA-A, PAUS;
- 2) tajub ja õpib laulma astmetel SO, MI, RA, JO põhinevaid mudeleid;
- 3) omandab allolevate oskussõnade tähendused ja kasutab neid praktikas:
 - a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordusmärk, lõpumärk(-joon), noodijoonestik, noodipea, noodivars;
 - b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, helilooja, luuletaja;
 - c) muusikapala, salm, refrään, kaasamäng, eelmäng, vahemäng;
 - d) rütm, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*;
 - e) laulurepertuaariga tutvustatakse märki *volt*.

Õppekäigud Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Muusikaõpetus II klassis

Õppetegevus

- 1) ühehäälnelise laulmine nii a cappella kui ka saatega;

- 2) osalemine koolikooris;
- 3) mänguuskuste omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel (võimalusel 6-keelsel väikekandel);
- 4) pillimängu rakendamine laulude kaasamänguna; 5) kuulatud muusikapalade iseloomustamine;
- 6) muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu; 7) esinemisjulguse ja -oskuse arendamine;
- 8) muusikalise mõtlemise ja loovuse arendamine kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise kaudu; 9) õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine.

Õppesisu ja õpirulemused

Laulmine ja hääle arendamine Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 4) laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;
- 5) õpib tundma lisaks JO, MI, SO ja RA astmetele astmeid LE, alumine SO, RA ja tajuma astmemudeleid(SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi;
- 6) omandab kooliastme ühislaulud: Eesti hümn (F. Pacius), „Mu koduke" (A. Kiiss), „Lapsed, tupp", „Kevadel" (Juba linnukesed) “Teele, tee, kurekesed” “Tiluseb, tiliseb aisakell” “Kevadpidu”(Elagu kõik...).

Pillimäng Õpilane:

- 1) õpib tundma rütmipille;
- 2) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*’des; 3) väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

Muusikaline liikumine Õpilane:

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, ja rütmipillidel;
- 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- 3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) tutvub karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);

- 2) õpib kirjeldama ning iseloomustama kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- 3) õpib väljendama muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- 4) õpib seostama muusikapala selle autoritega;
- 5) õpib eristama kuuldeliselt laulu- ja pillimuusikat;
- 6) tutvub kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega.

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

Õpilane:

- 1) omandab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendused ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, PAUS;
- 2) tajub ja õpib laulma astmetel SO, MI, RA, JO, LE põhinevaid mudeleid;
- 3) mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes; 4) omandab allolevate oskussõnade tähendused ja kasutab neid praktikas:
 - a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon(lõpujoon,-märk), noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
 - b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, luuletaja;
 - c) muusikapala, salm, refrään, kaasmäng, eelmäng, vahemäng, ostinato, kaanon;
 - d) rütm, tempo, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat;
 - e) laulurepertuaariga tutvustatakse märki *volt*.

Õppekäigud Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi((kooli)kontserdid, muusikalavastused) ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Muusikaõpetus III klassis

Õppetegevus

- 1) ühehäälnelise laulmine nii a cappella kui ka saatel; lisaks ühehäälnelise laulmisele lauldakse ka kaanoneid;
- 2) meloodia laulmine käemärkide, noodipildi ja relatiivsete helikõrguste(astmete) järgi; 3) osalemine koolikooris;
- 4) mänguuskuste omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel (võimalusel 6-keelsel väikekandel ja plokkflöödil);
- 5) pillimängu rakendamine laulude kaasamänguna;
- 6) kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades;
- 7) muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu;
- 8) muusikahuvi süvendamine rütmilise liikumise (liikumismängud, mängulaulud, lihtsad tantsud) kaudu;
- 9) muusikalise kirjaoskuse põhialuste omandamine muusikalise tegevuse kaudu;
- 10) esinemisjulguse ja -oskuse arendamine;
- 11) muusikalise mõtlemise ja loovuse arendamine kaasamängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise kaudu;
- 12) õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine.

Õppesisu ja õpitulemused

Laulmine ja hääle arendamine

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab meloodiat käemärkide, noodipildi ja relatiivsete helikõrguste(astmete) järgi;
- 4) õpib tundma duur- ja moll-helilaadi;
- 5) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; 6) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss), Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaule „Lapsed, tupp“, „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“ (Juba linnukesed), „Kevadpidu“ (Elagu kõik).

Pillimäng Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;
- 2) võimalusel omandab 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides;
- 3) seoses pillimänguga õpib tundma viiulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul;
- 4) väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

Muusikaline liikumine Õpilane:

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- 3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 3) eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- 4) on tutvunud ooperi ja balletiga ning heliloojate W.A.Mozartiga ja P.Tšaikovskiga;
- 5) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- 6) väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; 7) seostab muusikapala selle autoritega.

Muusikaline kirjaoskus Õpilane: 1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

TA, TI-TI, TAA, TAAA, TI-RI-TI-RI, TAI-RI, ühe löögiline ja kahe löögiline paus;

- 2) mõistab 2-, 3- ja 4-osalise taktimõõdu tähendust, kasutab neid muusikalistes tegevustes ning arvestab neid musitseerides;
- 3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- 4) mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- 5) õpib laulma ja lauludes tundma JO- ja RA-astmerida; 6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
 - b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
 - c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
 - d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat;
 - e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke latern, segno, volt.

Õppekäigud Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

MUUSIKAÕPETUS II KOOLIASTMES

Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli muusikaõpetuses taotletakse, et põhikooli lõpuks

õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset; 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu; 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid; 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb laulupidude traditsiooni edasikandmise protsessis ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda;
- 8) teab Eesti ja paikkonna tuntumaid heliloojaid ja interpreete ning väärtustab kultuuritraditsioone; 9) mõistab, kuidas huvi valdkonna vastu, muusikalised võimed ja teadmised võimaldavad kujundada sellest hobi (harrastuse) või tulevad tulevikus kasuks ameti valikul.

Õppe-ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises;
- 2) laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes; 4) oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislauke;

- 6) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- 8) julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- 9) kasutab muusika oskussõnu kuulatavate muusikapalade kirjeldamisel ning suunavate küsimuste abil oma arvamuse põhjendamisel; mõistab autorsuse tähendust;
- 10) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- 11) leiab iseloomulikke jooni Eesti ja teiste maade rahvamuusikas;
- 12) tunneb huvi oma kooli ja paikkonna muusikaelu ning -sündmuste vastu ja osaleb selles, mõistab laulupeo traditsiooni tähendust.

Muusikaõpetus IV klassis

Õppetegevus

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahehäälnelaulmine koolikooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- 4) pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes;
- 5) kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
- 7) esinemisvõimaluste pakkumine ning loominguilise eneseväljenduse toetamine;
- 8) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigid (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).

Õppesisu ja õpitulemused

Laulmine ja hääle arendamine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- 2) laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule *a cappella* ja saatega;
- 3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes; 4) omandab kooliastme ühislaulud: Eesti hümn (Fr. Pacius), "Kui Kungla rahvas" (K. A. Hermann), "Mu isamaa armas" (saksa rhl), "Eesti lipp" (E. Võrk), "Püha õõ" (F. Gruber), "Kas tunned maad" (J. Berad), "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl);
- 5) laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI); 6) oskab laulda duur- ja moll helilaadi ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.

Pillimäng Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*'des; 2) rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid;

3) seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga.

Muusikaline liikumine Õpilane:

1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi.

Omalooming Õpilane:

- 1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; 3) loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- 4) kasutab muusika karakteri ja meeoleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm);
- 2) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
- 3) teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega;
- 4) kuulab ning võrdleb hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass);
- 5) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit.

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara Õpilane:

1) omandab heliväljenduste, rütmifiguuride ja pauside tähenduse ning kasutab neid muusikalistes

tegevustes:

- 2) laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides; 3) omandab 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse ja kasutab musitseerimisel; 4) tutvub 2- ja 3-osalise lihtvormiga;
- 5) omandab allolevate oskussõnade tähenduse ning kasutab neid praktikas:
 - a) fermaat, taktimõõt, eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed);
 - b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
 - c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass);
 - d) dünaamika, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzoforte*, *pianissimo*, *fortissimo*, *crescendo*, *diminuendo*;
- 6) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppekäigud

- 1) arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Muusikaõpetus V klassis

Õppetegevus

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahe- või kolmehäälnelise laulmine koolikooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- 4) pillimänguuskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes;
 - 5) kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
 - 6) eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;
 - 7) muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
 - 8) *esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine*;
 - 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).

Õppesisu

Laulmine ja hääle arendamine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- 2) laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule *a cappella* ja saatega;
- 3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes; 4) omandab kooliastme ühislaulud: Eesti hümn (Fr. Pacius), "Mu isamaa armas" (saksa rhl), "Eesti lipp" (E. Võrk), "Püha öö" (F. Gruber), "Kas tunned maad?" (J. Berad), "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl);
- 5) laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI); 6) oskab laulda duur- ja moll helilaadi ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; 7) oskab seostada relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g-G².

Pillimäng Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- 2) rakendab (vastavalt võimalusele) musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid;
- 3) seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- 4) seostab helistikke ja toonika kolmkõlasid (C-duur, a-moll, G-duur, e-moll) pillimänguga.

Muusikaline liikumine Õpilane:

- 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- 2) *tantsib eesti laulu- ja ringmänge*;
- 3) *väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra.*

Omalooming Õpilane:

- 1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;

- 2) kasutab improviseerimises astmemudeleid; 3) loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; 4) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm);
- 2) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
- 3) teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevatel õigustel ja kohustustega;
- 4) kuulab ja võrdleb kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor);
- 5) oskab nimetada koore ja dirigente kodukohas;
- 6) oskab nimetada tuntumaid Eesti koore ja dirigente;
- 7) tutvub Eesti laulupidude traditsiooniga;
- 8) tutvub ja kuulab erinevaid orkestriliike;
- 9) *tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;*
- 10) *on tutvunud (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra muusikatradsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;*
- 11) *oskab leida iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas.*

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara Õpilane:

- 1) omandab helivõtuste, rütmifiguuride ja pauside tähenduse ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;

- 2) laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;
- 3) omandab taktimõõtude 2/4, 3/4 ja 4/4 tähenduse ja kasutamise muusitseerimisel; 4) õpib eristama ja kasutama helilaadi ja helistikku, helistikud C-duur ja a-moll;
- 5) omandab allolevate oskussõnade tähenduse ning kasutab neid praktikas:
 - a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud;
 - b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, orkester, interpreet, improviseerimine;
 - c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keel-, puhk-, löök-, klahvpillid, rahvapillid);
 - d) dünaamika, *piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo*; tempo, *andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando*;
 - e) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppekäigud Õpilane:

- 1) arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaalamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Muusikaõpetus VI klassis

Õppetegevus

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahe- ja/või kolmehäälnelise laulmine lastekooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- 4) pillimänguoskuste arendamine;
- 5) kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes; 7) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine; 8) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine.

Õppesisu ja õpitulemused

Laulmine Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest; 2) seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g-G2; 3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
 - 4) laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
 - 5) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Kas tunnend maad“ (J. Berad), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Püha öö“ (F. Gruber).

Pillimäng Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;
- 2) võimalusel rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid;
- 3) seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- 4) seostab helistikke C-duur, a-moll, G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll pillimänguga.

Muusikaline liikumine Õpilane:

- 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

Omalooming Õpilane:

- 1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; 3) loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- 4) kasutab muusika karakteri ja meeoleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
- 2) on tutvunud meie rahvusliku ärkamisaja kultuuriloo ja Eesti tuntumate heliloojatega läbi aegade kuni tänapäevani;
- 3) on tutvunud Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatraditsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt; 4) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab õpitud heliväljenduste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: *kaheksandiknoot (TI) ja kaheksandikpaus*
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega); 4) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g-G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- 5) mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C-a, G-e, F-d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- 6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
 - a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud;
 - b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
 - c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
 - d) tempo - *andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando*, dünaamika - *piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo*; e) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppekäigud Õpilane:

- 1) arutleb ja avaldab oma arvamustmuusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Õppe-ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

Põhikooli muusikaõpetuses taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid; 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb laulupidude traditsiooni edasikandmise protsessis ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;

- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda;
- 8) teab Eesti ja paikkonna tuntumaid heliloojaid ja interpreete ning väärtustab kultuuritraditsioone;
- 9) mõistab, kuidas huvi valdkonna vastu, muusikalised võimed ja teadmised võimaldavad kujundada sellest hobi (harrastuse) või tulevad tulevikus kasuks ameti valikul.

Muusikaõpetus VII klassis

Õppetegevus

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine lauldes;
- 2) kahe- või kolmehäälnelaulmine koolikooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid;
- 4) pillimänguoskuse rakendamine üksi ja koos musitseerides;
- 5) isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest;
- 7) loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine;
- 8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine; 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid, muusikakõrgkoolid jne).

Õppesisu

Laulmine ja hääle arendamine Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- 2) laulab ea- ja teemakohaseid ühe- ja kahehäälselaulu ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 3) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; 4) omandab kooliastme ühislaulud:

„Eesti hümn“ (F. Pacius),

"Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort),

"Oma laulu ei leia ma üles" (V. Ojakäär),

“Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter),

"Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen),

"Saaremaa valss" (R. Valgre),

"Kalevite kants" (P. Veebel),

"Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks), "Me

pole enam väikesed" (A. Oit).

- 5) laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI);
- 6) seostab absoluutseid helikõrgusi relatiivsete helikõrgustega (g-G²);
- 7) seostab duur- ja moll-helilaadi ning duur- ja moll kolmkõla lauludega;

Pillimäng Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- 2) rakendab musitseerides akustilise kitarriga lihtsamaid akordmänguvõtmeid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- 3) seostab helistikke C-duur, a-moll, G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.

Muusikaline liikumine Õpilane:

- 1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- 2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid(valikuliselt).

Omalooming Õpilane:

- 1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- 5) väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu; 6) rakendab loomingulisi ideid arvutis olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.

Muusika kuulamine ja muusikalugu Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);
 - 2) arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades;
 - 3) arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;
 - 4) tunneb eesti tuntud interpreete ja muusika suursündmusi ; 5) õpib eristama kõla ja kuju järgi:
- keelpillid:* poogenpillid viiul, viola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr;
puhkpillid: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba;
- löökpillid:* kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt;
- 6) tutvub Eesti ning Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
 - 7) tutvub eesti pärimusmuusika tänapäevaste tõlgendustega.

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara Õpilane:

- 1) omandab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendused ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: a) noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:

- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) mõistab helistikke C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- 4) kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);

5) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas; 6) + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara.

Õppekäigud

Õpilane:

1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

Muusikaõpetus VIII klassis

Õppetegevus

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine lauldes;
- 2) kahe- või kolmehäälnelaulmine koolikooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid;
- 4) pillimänguoskuse rakendamine üksi ja koos muusikateadlastega (kitarr);
- 5) isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest;
- 7) loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine; 8) *esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine*;
- 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid, muusikakõrgkoolid jne).

Õppesisu

Laulmine ja hääle arendamine Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil;
- 2) laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälselaulu ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 3) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; 4) omandab kooliastme ühislaulud: „Eesti hümn“ (F. Pacius),
"Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort),
"Oma laulu ei leia ma üles" (V. Ojakäär),
"Laul Põhjamaast" (Ü. Vinter),
"Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen),
"Kalevite kants" (P. Veebel),
"Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks), "Me pole enam väikesed" (A. Oit).
- 5) laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);
- 6) seostab absoluutseid helikõrgusi relatiivsete helikõrgustega (g-G²);
- 7) oskab laulda duur- ja moll helilaadi ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;

Pillimäng Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- 2) rakendab musitseerides akustilise kitarriga lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- 3) seostab helistikke C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.

Muusikaline liikumine Õpilane:

- 1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- 2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika.

Omalooming Õpilane:

- 1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob kindlas vormis (rondo- ja variatsioonivorm) rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- 5) väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu; 6) rakendab loomingulisi ideid arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.

Muusika kuulamine ja muusikalugu Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);
- 2) arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades;
- 3) arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; 4) teab eesti tuntud interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ja muusika suursündmusi;
- 5) õpib eristama kõla ja kuju järgi:
klahvpillid: klaver, klavessiin, orel, akordion;
elektrofonid: süntesaator, elektriklaver; 6) eristab pop-, rokkmuusikat;
- 7) tutvub Eesti ning Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- 8) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara Õpilane: 1) omandab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendused ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- 2) omandab lisaks varemõpitule järgmised noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:

- 3) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 4) mõistab helistikke C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- 5) kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);

- 6) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt; 7) + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; 8) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) elektrofonid, muusikainstrumentide nimetused;
- b) spirituaal, gospel;
- c) rondo, variatsioon;
- d) pop- ja rokkmuusika.

Õppekäigud

Õpilane:

- 1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

Muusikaõpetus IX klassis

Õppetegevus

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahe- või kolmehäälsuse laulmine kooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid;
- 4) pillimängu oskuse rakendamine üksi ja koos musitseerides;
- 5) isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest;
- 7) loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusikaväljendusvahendite leidmine ja kasutamine;
- 8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid, muusikakõrgkoolid jne).

Õppesisu ja õpitulemused

Laulmine Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoitu häälemurdeperioodil;
- 2) laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsuseid laule ja kaanoneid ning teiste rahvaste laule; 3) osaleb repertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- 4) laulab peast kooliastme ühislaulu: "Eesti hümn" (F.Pacius), "Jää vabaks, Eesti meri (V.Oksvort), "Oma laulu ei leia ma üles" (V.Ojakäär), "Laul Põhjamaast" (Ü.Vinter), "Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A.Mattiisen), "Saaremaa valss" (R.Valgre), "Kalevite kants" (P.Veebel), "Mu isamaa on minu arm" (G.Ernesaks), "Me pole enam väikesed" (A.Oit);
- 5) laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasuades, seostab absoluutseid helikõrgusi relatiivsete helikõrgustega (g-G²).

Pillimäng Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des;

- 2) *võimalusel* rakendab musitseerides akustilise kitarriga lihtsamaid akordimänguvõtmeid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- 3) seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- 4) seostab helistikke C-duur, a-moll, G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll pillimänguga; 5) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine Õpilane:

1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; 2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- 5) väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu;
- 6) rakendab loomingulisi ideid arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.

Muusika kuulamine ja muusikalugu Õpilane:

1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);

- 2) eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat;
- 3) eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- 4) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- 5) on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika,

Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;

- 6) arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 7) tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus Õpilane:

- 1) mõistab helivõtmete, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- 4) mõistab helistikke C-a, G-e, F-d (repertuaarist tulenevalt D-h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- 5) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- 6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - a) elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;

- b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel; c) rondo, variatsioon;
- d) pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika;
- 7) kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppekäigud

Õpilane:

- 1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.